

tage indgreb i meddelelshemmeligheden i sådanne sager.

Det bemærkes i øvrigt, at de almindelige krav om mistankens styrke, indikationskrav, proportionalitetskrav og krav om retskendelse og forsvarerbeskikkelse selvfølgelig også gælder i disse sager. Det indebærer bl.a., at indgreb i meddelelshemmeligheden kun kan finde sted, hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen.

Der skal også foreligge bestemte grunde til at antage, at der ved telekommunikation gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt for disse lovovertrædelser.

Det bemærkes, at Justitsministeriet for at følge udviklingen med hensyn til indgreb i meddelelshemmeligheden i de kommende år vil indhente og offentliggøre oplysninger om antallet af anmodninger til retterne om tilladelse til eller godkendelse af sådanne indgreb, samt antallet af meddelte tilladelser eller godkendelser.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 5.

4. Tilfældighedsfund ved indgreb i meddelelshemmeligheden

4.1. Gældende ret

Reglerne i retsplejelovens kapitel 71 fastsætter betingelserne for politiets adgang til at foretage telefonaflytning, rumaflytning, teleoplysning, brevåbning og standsning. Om de gældende regler henvises til afsnit 3.1. ovenfor.

I tilknytning til reglerne om betingelserne for at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden er der i retsplejelovens § 789 fastsat regler om anvendelsen af de såkaldte »tilfældighedsfund« – dvs. oplysninger om andre lovovertrædelser end den eller dem, der oprindeligt begrundede et indgreb i meddelelshemmeligheden – som beviser i straffesager.

Det bestemmes således, at sådanne »tilfældighedsfund« kun kan anvendes som bevis i retten, hvis lovovertrædelser opfylder kriminalitetskravet for indgreb i meddelelshemmeligheden og dermed i sig selv kunne have dannet grundlag for indgrebet. Det forudsætter, at der er tale om kriminalitet med en strafferamme på 6 år eller derover eller andre af de i § 781, stk. 1, nr. 3, nævnte lovovertrædelser.

Hvis dette ikke er tilfældet, kan oplysningerne kun anvendes som led i politiets efterforskning, men ikke som bevis i retten.

Bestemmelsen er indsat i retsplejeloven ved lov nr. 227 af 6. juni 1985, der byggede på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse

af hemmelige agenter. Om udvalgets overvejelser vedrørende § 789 henvises særligt til betænkningen s. 110 ff.

I *betænkningen* var reglen om tilfældighedsfund af et enigt udvalg udformet således, at politiet skulle give retten underretning om, under hvilke omstændigheder politiet havde fået rådighed over et sådant fund, hvis oplysningen ønskedes anvendt i retten som bevis. Hvis retten herefter fandt, at anvendelse af oplysningen som bevis ikke burde finde sted, kunne retten afskære sådan anvendelse. Strafferetsplejeudvalget fandt, at tilfældighedsfund – der begrebsmæssigt er lovligt tilvejebragte beviser – som udgangspunkt lovligt burde kunne anvendes af politiet. Det anføres videre om anvendelsen af tilfældighedsfund som bevis i retten, jf. betænkningen s. 114:

»I disse sidstnævnte tilfælde [anvendelse af tilfældighedsfund som bevis i retten] bør der efter udvalgets opfattelse gives retten adgang til at afskære bevisførelsen, hvis særlige hensyn taler derfor. Dette kan være tilfældet, hvis den kriminalitet, som tilfældighedsfundet vedrører, er så bagatelagtig sammenlignet med de kriminalitetsarter, som kan begrunde indgrebet, at det vil være urimeligt at anvende tilfældighedsfundet som bevis. Det kan også være tilfældet, hvis omstændighederne omkring tilvejebringelsen af tilladelsen til indgrebet i meddelelshemmeligheden for en efterfølgende betragtning viser, at man har strakt sig så vidt i skønnet over, om betingelserne var til stede – uden at der dog kan siges at foreligge misbrug – at det findes rettest ikke at anvende tilfældighedsfundet som bevismiddel.«

Den regel, som Strafferetsplejeudvalget foreslog, svarede i det væsentligste til den dagældende retstilstand, som denne var etableret ved retspraksis.

Under *Folketingets behandling af lovforslaget* om indgreb i meddelelshemmeligheden i folketingsamlingen 1984-85 blev den pågældende bestemmelse imidlertid ændret, således at den fik den nugældende udformning. I Retsudvalgets betænkning, Folketingstidende 1984-85, Tillæg B, sp. 1709, blev det som begrundelse anført, at ændringsforslaget, der oprindeligt blev fremsat af SF og RV, tilsigter at begrænse virkningerne af anvendelsen af tilfældighedsfund.

Under 2. behandlingen af lovforslaget henviste SF's ordfører bl.a. til, »at der i forvejen er en tendens til, at man for at få så gode muligheder i efterforskningen, som det kan lade sig gøre, foretager en opustning af sigtelserne, og noget sådant kunne man altså også forestille sig her«. Der henvises herom til Folketingstidende 1984-85, Forhandlingerne, sp. 10686.

Forslaget blev vedtaget med 73 stemmer (S, SF, RV) mod 65 (K, V, CD, KF)